

Minister at gjøre en kort Bemærkning, i Anledning af hans Uttringer om, at der ikke skulde bestaae det Forhold mellem Helsingfors og de svenske Universiteter, som man, efter det her Foreslaaede, ønskede skulde indtræde mellem alle de nordiske Universiteter. Jeg troer, at et saadant Forhold ikke behøver at ordnes ved Lovgivning i Sverrig, efter som de svenske Universiteter ikke ere som vort; saa at sige, i Underviisningsministerens Lomme. De staae paa en langt friere Fod, hvad Bærevirksomheden angaaer, ligesom de uddeler akademiske Grader osv. uden at spørge høiere Bedkommende derom. — Man bør vist ikke kunne blive Student, forbi man har bestrevet en Myg; havde Nogen skrevet om en Elefant, kunde det maaskee endda være et Spørgsmaal.

C. B. Nimestad: Jeg var ikke saa heldig at være tilstede under Begyndelsen af det Foredrag, som den ærede Rigsdagsmand for Holbø Amt's 2den Valgkreds (Tscherning) holdt. Anledningen til, at jeg har forlangt Ordet, er derfor kun den sidste Bemærkning af ham, som jeg ikke paa nogen Maade vil lade staae uimodsagt. Det ærede Medlem har for sig hævdet Landens og Videnskabelighedens sande Forsvar i denne Sal. Han har sagt: det er mig, der er traadt op og har kastet det og det Baand bort, som hvilede tungt derpaa. Det er ganske sandt, der er mange Bestræbelser af den ærede Rigsdagsmand, der ere i høi Grad prisværdige og som jeg med min ringe Person til enhver Tid skal følge. Men det være mig tilladt at sige, at saaledes som den ærede Rigsdagsmand i det Hele tager det, er han udenfor sin rette Begrænsning. Han vil kaste enhver Begrænsning og enhver Form bort, men jeg er hange, at det gaaer ham som Doktoren, der kurerede Feberpatienten — Patienten døde, men Feberen forløb ham; Resultatet bliver, at vi ikke alene slippe for de forældede Former, men vi slippe for alle Former og for Indholdet med; vi staae Videnskabeligheden ihjel her i Danmark. Det bliver det sande Resultat. Naar iøvrigt Udviklingen i Tjydskland og Udviklingen

i Norden ere stillede parallele, vil jeg bede den ærede Rigsdagsmand tage Hensyn til, at det er det levende Folk med dets nuværende Bæsen og Trang og dets Mulighed for Udvikling, man skal tage Hensyn til. Man skal tage det virkelige og ikke noget ideelt Folk og see at finde det mulevende Folks Trang og Duffer og hvad det kan gjøre, og saa siger jeg, at man kan prise den tydske Udvikling saa høit, man vil — jeg vil ikke nedfætte den — men for os passer den ikke, og den har gjort Skade nok her. Den Udvikling derimod, der foregaaer i de øvrige nordiske Riger, er omtrent konform med den, vort Folk trænger til. Den tydske kan være saa fortrinlig, den være vil, men den er imod vor Naturs inderste Kjerne og Bæsen.

Kirke- og Underviisningsministeren:

Den ærede Rigsdagsmand, der nu næstsidst havde Ordet (Kofod), gjorde før en Bemærkning, som jeg i mit forrige Foredrag undlod at tage Hensyn til. Han sagde, at uagtet vi havde besejret Tjydskland paa Valpladsen, besejrede dog Tjydskheden os i vore Skoler. Dette er to Urigtigheder; thi vi kunne ikke sige om den Kamp, vi førte med Tjydskland, at vi besejrede det, men vi kunne sige, at vi besejrede Dyrret. Det var den ene Urigtighed. Den anden var den, at Danst skulde være besejret af Tjyds, fordi man bruger den tydske Grammatik til at faae smaa Drengene til at forstaae Nominativ, Dativ og Akkusativ etc. Jeg forstaaer ikke, hvorledes dette skulde medføre nogen Fare for Danstheden. Det gaaer med Landen, som det gaaer med Legemet. Et Menneske kan nyde al mulig forskjellig Føde, Svinekjød, Drekfød osv., uden at hans legemlige Natur derved forandres det Mindste; det kommer kun an paa Maaden, hvorpaa han optager og fordøier den, og ikke paa de Gjenstande, han nyder. Saaledes gaaer det ogsaa med det Stof, der i aandelig Henseende tages ind; mange forskjelligartede Stoffer kunne tages ind, uden at en kraftig og sund aandelig Konstitution derved forandres. Det er Bearbejdelsen af det givne Stof, hvorpaa det kommer an. Naar den ærede